

Urunk bemutatása – Gyertyaszentelő Boldogasszony

2017. február 2. csütörtök 11:02

A mai ünnepen arra emlékezünk, hogy Szűz Mária, negyven nappal Jézus születése után, bemutatta gyermekét a jeruzsálemi templomban.



Találkozás az Úrral (15. sz.)

A szokásnak megfelelően a szülők, Mária és József áldozatként két gerlicét vagy galambfiókat ajánlottak fel, és az Úrnak szentelték az elsőszülött fiút. A mózesi törvény szerint előírt áldozat fölajánlásakor jelen volt Anna és Simeon is, aki a nemzeteket megvilágosító világosságnak nevezte Jézust.

A világ világosságával való találkozás szimbólumaként alakult ki a gyertyaszentelés szokása. A gyertya mint Jézus Krisztus jelképe egyike a legrégebbi szentelményeknek. Már az ókeresztény korban Krisztus jelképévé vált: magát fölemésztí, hogy másoknak szolgálhasson.

Az Úr Jézus bemutatását (*praesentatio Domini*) Jeruzsálemben már a 4. században megünnepelték, ekkor még február 14-én, mivel karácsonyt január 6-án ülték. Attól kezdve, hogy Jézus születésének ünnepnapja december 25-ére került, Jézus bemutatását február 2-án kezdték ünnepelni.

Róma a 7. században fogadta el a liturgikus napot, a Simeon és a kisdéd Jézus találkozására utaló *hypapante* (találkozás) néven – ekkor találkozott először Jézus az emberiséggel, az emberekkel, akikért megtestesült. Az agg Simeon felé fordult, nagy örömmel ismerte fel benne az üdvösség hozóját: karjába vette a gyermeket, és áldotta Istent, hogy megérhette ezt a boldog napot.



Rembrandt: *Simeon hálaéneke* (1669)

Simeon hálaéneke, a *Nunc dimittis* (Lk 2,29–32) a napi zsoltosma állandó része, a kompletórium canticuma.

„Most bocsátod el, Uram, szolgádat,
a te igéd szerint békességben,
mert látták szemeim üdvösségedet,
melyet minden nép színe előtt készítettél,
világosságul a nemzetek megvilágosítására
és dicsőségére népednek, Izraelnek.”

A 10. századtól a nyugati egyház liturgikus könyvei egyre inkább Mária tisztulását emelték ki, és erről nevezték el az ünnepet: *purificatio*. Majd a keleti egyház hagyományával teljes összhangban 1960 óta ismét az Úr ünnepeként, Urunk bemutatásaként tartjuk számon.

Az 1092-es szabolcsi zsinat a kötelező ünnepek közé sorolta. A 20. század elejétől tanácsolt ünnep.

Mindenható, örök Isten, egyszülött Fiadat ma emberi testünk valóságában mutatták be templomodban. Tisztítsd meg szívünket, hogy méltók legyünk egykor mi is megjelenni előtted. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.



Idősebb Hans Holbein: Krisztus bemutatása a templomban (1500–1501)

Szent II. János Pál pápa 1997-ben nyilvánította február 2-át, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepét a megszentelt élet világnapjává. Azóta ezen a napon az egyház azt a mintegy egymillió férfit és nőt is ünnepli, akik a világon megszentelt életet élnek.

Az ünnep célja: hálát adni Istennek a megszentelt élet ajándékaiért, előmozdítani a hívek körében ennek az életformának az ismeretét és szeretetét, valamint lehetőséget adni a megszentelt életet élőknek, hogy tudatosuljon bennük életük szépsége és azok a csodák, amelyeket az Úr bennük és általuk művel az egyház és a világ javára.

Imádkozzunk a szerzetesekért és a megszentelt életet élőkért, valamint a hivatásokért!

* * *

A magyar paraszti hagyományban a szentelt gyertya a bölcsőtől a koporsóig elkíserte az embert: keresztelésig az újszülött mellett világított; amikor a fiatal anya először ment templomba, szintén gyertyát vitt a kezében; gyertyát égettek a súlyos beteg mellett, szentelt gyertyát adtak a haldokló kezébe, hogy az ördög ne tudjon rajta győzedelmeskedni, körül is járták az ágyát, **megkerekítették** a testét vele, hogy mintegy elzárják a leselkedő gonosz elől. Bó, Oslí asszonyai szerint a gyertya fénye mutatja a haldoklónak a mennyei utat, füstje pedig elűzi, távol tartja a lélektől a gonoszt.

A szentelt gyertyát a sublótban, ládafiában tartották, vagy szalaggal átkötve a falra helyezték, és főképpen vihar idején gyújtották meg és imádkoztak mellette.

A szegedi táj népe úgy tartotta, ha szenteléskor nem alszik el a gyertya, akkor jó méztermés lesz. Ez utalás a gyertya viaszára. Kiszombori asszonyok a szentelésről hazaérve a gyertyából egy csipetnyit a kilincsre tettek, hogy mindig békesség legyen a háznál, és megveregették vele a gyümölcsfákat, hogy szépen teremjenek.

A magyar népi kalendáriumban Gyertyaszentelő Boldogasszony napja idő- és termésjóslásai szerint a hátralévő tél negyvenes rámutatónapja. A naphoz fűződő időjóslás egy középkori deák szentenciát őriz, eszerint: ha Gyertyaszentelőkor süt a nap, hidegebb lesz, mint előtte volt. (Vagyis: ha a

medve meglátja árnyékát, visszabújik barlangjába, mert hideg napok jönnek még.)

Forrás

Magyar katolikus lexikon

Magyar néprajzi lexikon

Bálint Sándor: *Ünnepi kalendárium I.*

Magyar Kurír

(bh)



Kövesse a Magyar Kurírt a Facebookon is!

© Híreink csak a szerkesztőség engedélyével, „Magyar Kurír” forrásmegjelöléssel használhatók fel.